

Date de réception : 30/06/2025

Geanonimiseerde versie

C-323/25 - 1

Zaak C-323/25 [Vinkers]¹

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 mei 2025

Verwijzende rechter:

Hof van beroep te Antwerpen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 april 2025

Verzoekende partij:

KBC Verzekeringen NV

Verwerende partij:

HC

Baloise Belgium NV

[OMISSIS] KBC VERZEKERINGEN NV,

[OMISSIS] met zetel te [OMISSIS] LEUVEN [OMISSIS] appellante,

[OMISSIS] **TEGEN HET VONNIS VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE
AANLEG ANTWERPEN, AFDELING ANTWERPEN VAN 10 FEBRUARI
2023**

tegen

1. HC,

[OMISSIS] wonende te [OMISSIS] VILVOORDE, [OMISSIS] geïntimeerde 1,

¹ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

[OMISSIS] 2. **BALOISE BELGIUM NV**,

[OMISSIS] met zetel te [OMISSIS] ANTWERPEN, [OMISSIS] geïntimeerde 2,

[OMISSIS] 1. **DE ANTECEDENTEN**

[procesverloop in eerste aanleg]

[OMISSIS] 2. **BEOORDELING**

2.1.

De feiten die aan de zaak ten grondslag liggen kunnen als volgt worden samengevat:

- HC heeft met samen zijn echtgenote een mobilhome aangekocht. Hij heeft zijn burgerlijke aansprakelijkheid met betrekking tot de mobilhome bij Baloise laten verzekeren. De verzekeringspolis werd op 14 september 2011 gesloten.
- In de nacht van 1 juli 2021 op 2 juli 2021 is brand ontstaan in de mobilhome. De mobilhome stond ten tijde van de brand op een camping te Bredene. De brand is ontstaan in de 230 volt aansluiting van de mobilhome waar HC die nacht zijn elektrische rollator oplaadde.
- De brand is overgeslagen naar andere kampeerwagens op de camping en richtte schade aan aan de infrastructuur van de camping.
- De partijen zijn in geschil over de vraag of Baloise verzekeringsdekking verschuldigd is voor de gevolgen van het schadegeval.

2.2.

De standpunten van de partijen zijn samengevat de volgende:

2.2.1.

Baloise heeft verzekeringsdekking geweigerd. De kampeerwagen stond op het ogenblik van de brand opgesteld op een camping en deed dienst als woning. Zij stelt dat het gerealiseerde risico niet in oorzakelijk verband staat met deelname aan het verkeer en om die reden niet gedekt is onder de polis. Zij verwijst hiervoor naar de wettelijke verplichte aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen overeenkomstig de Wet van 21 november 1989 (WAM-Wet).

2.2.2.

De Wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen bepaalt in artikel 2, §1 dat geen motorrijtuig tot het verkeer toegelaten is zolang de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het aanleiding kan geven niet gedekt is.

Deze Wet is gedeeltelijk de omzetting van artikel 5 van de richtlijn 2009/103/EG dat bepaalt dat iedere lidstaat de nodige maatregelen treft opdat de wettelijke aansprakelijkheid met betrekking tot de deelneming aan het verkeer van voertuigen die gewoonlijk op zijn grondgebied zijn gestald, door een verzekering is gedekt.

2.2.3.

Artikel 2 §1 van de WAM-Wet, zoals van toepassing ten tijde van het sluiten van de overeenkomst, bepaalt:

„Tot het verkeer op de openbare weg en op terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of slechts voor een zeker aantal personen die het recht hebben om er te komen, worden motorrijtuigen alleen toegelaten indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding kunnen geven, gedekt is door een verzekeringsovereenkomst die aan de bepalingen van deze wet voldoet en waarvan de werking niet is geschorst.

...

De verplichting tot het sluiten van de verzekering rust op de eigenaar van het motorrijtuig. Indien een andere persoon de verzekering heeft aangegaan, is de verplichting van de eigenaar geschorst voor de duur van de overeenkomst die door de andere persoon is gesloten.

De verzekering moet zijn gesloten bij een verzekeraar die daartoe is toegelaten of van toelating is vrijgesteld op grond van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.”

Artikel 3 van de WAM-wet bepaalt:

„§1

De verzekering moet waarborgen dat benadeelden schadeloos worden gesteld in geval van burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de eigenaar, van iedere houder en van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig, alsmede van degenen die daarin worden vervoerd, van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als vrijwilligers, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, zulks met uitzondering van de burgerrechtelijke

aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal, geweldpleging of heling de macht over het motorrijtuig hebben verschaft.

De verzekering moet, onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, de schade omvatten welke aan personen en aan goederen wordt toegebracht door feiten die voorgevallen zijn op het grondgebied van de Staten die de Koning bepaalt. Hierin is begrepen de schade toegebracht aan personen die, onder welke titel ook, worden vervoerd door het verzekerd motorrijtuig.

De verzekering waarborgt ieder verblijf van het verzekerde motorrijtuig in een andere staat van de Europese Economische Ruimte gedurende de ganse duur van de overeenkomst. In geen geval kan een dergelijk verblijf worden aanzien als een verzwaring of vermindering van het verzekerde risico, noch aanleiding geven tot wijziging van de verzekering. Van zodra het verzekerde motorrijtuig ingeschreven wordt in een andere staat dan België, is de verzekering van rechtswege beëindigd.

Van de verzekering kan niettemin worden uitgesloten, de schade aan:

1°

het verzekerd voertuig;

2°

de door dit voertuig vervoerde goederen met uitzondering van de persoonlijke kleding en bagage van de vervoerde personen, de garantie met betrekking tot de persoonlijke kleding en bagage kan beperkt worden tot honderdduizend frank per persoon.

De verzekering moet de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekken voor de schade die het motorrijtuig heeft veroorzaakt, zoals die aansprakelijkheid voortvloeit uit de toepasselijke wet.

De verzekering met betrekking tot een door artikel 1 met een motorrijtuig gelijkgestelde aanhangwagen moet alleen de schade dekken die door de niet gekoppelde aanhangwagen wordt veroorzaakt.

§2

Voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels is de dekking onbeperkt.

Evenwel kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, toelaten de waarborg met betrekking tot de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels te beperken tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.

Voor stoffelijke schade kan de dekking beperkt worden tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.

§3

Dit artikel vindt geen toepassing op schade te vergoeden overeenkomstig de wetgeving betreffende de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie.

§4

De in de voorgaande paragrafen bedoelde bedragen worden om de vijf Jaar van rechtswege aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005 (basis 2004 = 100)."

2.2.4.

Het Hof van Cassatie heeft uit deze wetsbepalingen afgeleid dat niet enkel de verzekeringsplicht bepaald wordt door artikel 2 en 3 van de WAM-Wet, maar dat ook de omvang van de dekking volgt uit de samenlezing van de artikelen 2 en 3 (Cass., 26 september 2016, RGAR 2018, aflev. 5, nr.15489; Cass., 8 maart 1977, Arr. Cass., 1977;735). De verplichte aansprakelijkheidsverzekering heeft volgens die rechtspraak enkel betrekking op risico's verbonden aan het verkeer.

De omvang van de dekking wordt dus naar Belgisch recht gelijkgesteld met de verzekeringsplicht, maar dit principe is niet overgenomen in de Wet of in de modelpolis.

2.2.5.

In uitvoering van de WAM-wet heeft de Koning in artikel 1 van het ondertussen opgeheven Koninklijk Besluit van 14 december 1992 (vervangen door Koninklijk Besluit van 16 april 2018 tot vaststelling van de voorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de verplichte aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen) betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen bepaald dat de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen moet beantwoorden aan de bepalingen van de modelovereenkomst:

„De overeenkomsten betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen moeten beantwoorden aan de bepalingen van de bij dit besluit gevoegde modelovereenkomst.

Zonder afbreuk te doen aan de dwingende bepalingen van de Wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst is het evenwel toegelaten ervan af te wijken ten gunste van de verzekeringnemer, van de verzekerde of van elke derde die bij de uitvoering van de overeenkomst betrokken is."

De modelpolis bevat dus de minimumvoorwaarden voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen. Verzekeraars kunnen hiervan

afwijken door een ruimere dekking te bieden, dus enkel in het belang van de verzekerde.

De modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, zoals van toepassing ten tijde van de sluiting van de overeenkomst (in 2011), luidt als volgt [OMISSIS]

„ARTIKEL M. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt verstaan onder:

[OMISSIS] 5. *Het omschreven rijtuig:*

- *het motorrijtuig dat in de bijzondere voorwaarden omschreven is; al wat eraan gekoppeld is wordt beschouwd als een deel ervan;*
- *de niet-gekoppelde aanhangwagens die in de bijzondere voorwaarden omschreven is;*

6. *Het schadegeval: ieder feit dat schade veroorzaakt heeft en dat aanleiding kan geven tot de toepassing van de overeenkomst;*
[OMISSIS]

HOOFDSTUK I. – *Voorwerp en omvang van de verzekering.*

ART. 1. *Met deze overeenkomst dekt de maatschappij overeenkomstig de Wet van 21 november 1989 en onder de hiernavolgende voorwaarden, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekerden als gevolg van een door het omschreven rijtuig in België veroorzaakt schadegeval.*

De dekking wordt ook verleend voor een schadegeval dat zich heeft voorgedaan in enig land van de Europese gemeenschap, in de vorstendommen Andorra en Monaco, in Vaticaanstad, in Bulgarije, in Finland, in Hongarije, in IJsland, in Liechtenstein, op Malta, in Noorwegen, in Oostenrijk, in Polen, in Roemenië, in San-Marino, in Tsjechië, in Slovakije, in Zweden, in Zwitserland, in Marokko, in Tunesië, in Turkije, alsook in elk land dat door de Koning bepaald wordt krachtens artikel 3, §1, van de Wet van 21 november 1989.

Wanneer het schadegeval zich heeft voorgedaan buiten het Belgische grondgebied, is de door de maatschappij verleende dekking die waarin is voorzien door de wetgeving op de verplichte motorrijtuigenverzekering van de Staat op het grondgebied waarvan het schadegeval zich heeft voorgedaan. De toepassing van die buitenlandse Wet mag de verzekerde evenwel niet de ruimere dekking ontnemen die de Belgische Wet hem verleent.

In het geval het schadegeval zich heeft voorgedaan op het grondgebied van een land dat niet tot de Europese Gemeenschap behoort, en voor het gedeelte van de dekking dat de door de Wet op de verplichte verzekering van het land waar het schadegeval zich heeft voorgedaan, opgelegde waarborg overschrijdt, zijn de excepties, de nietigheden en het verval die aan de verzekerden kunnen tegengeworpen worden ook tegenwerpbaar aan de benadeelde personen die geen onderdanen zijn van een Lidstaat van de Europese Gemeenschap indien die excepties, nietigheden en verval hun oorzaak vinden in een feit dat het schadegeval voorafgaat. Dezelfde excepties, dezelfde nietigheden en hetzelfde verval kunnen, onder dezelfde voorwaarden, tegengeworpen worden voor de gehele dekking wanneer de Wet van het land op het grondgebied waarvan het schadegeval zich heeft voorgedaan, niet in de niet- tegenwerpbaarheid voorziet.

De dekking wordt verleend voor de schadegevallen die zich hebben voorgedaan op de openbare weg of op de openbare of de privéterreinen.

ART. 2. [borgsom betaald door verzekeraar bij schadegeval in het buitenland] [OMISSIS]

ART. 3. 1° Gedekt wordt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid:

- *van de verzekeringnemer;*
- *van de eigenaar, van iedere houder, van iedere bestuurder van het omschreven rijtuig en van iedere persoon erdoor vervoerd;*
- *van de werkgever van de voornoemde personen wanneer zij van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.*

De aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal, geweldpleging of heling de macht over het omschreven rijtuig hebben verschaft is echter niet gedekt.

2° Wanneer het omschreven rijtuig toevallig om het even welk motorrijtuig met pech sleept, wordt de dekking uitgebreid tot de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van diegene die in dat geval de ketting, de tros, het touw, de stang of enige andere benodigde voor het slepen heeft geleverd.

In afwijking van artikel 8,1 wordt de dekking eveneens uitgebreid tot de schade aan het gesleepte rijtuig.

ART. 4. [uitbreiding dekking tot een ander voertuig] [OMISSIS]

ART. 5. [bedrag van de dekking] [OMISSIS]

ART. 6.[kosten voor het reinigen en herstellen van de binnenbekleding] [OMISSIS]

ART. 7. [uitsluitingen van het recht op schadevergoeding] [OMISSIS]

ART. 8. *Zijn van de verzekering uitgesloten:*

1° de schade aan het verzekerd rijtuig, behoudens wat bij artikel 3, 2°, tweede lid, bepaald is;

2° de schade aan de door het verzekerd rijtuig vervoerde goederen, behoudens wat bij artikel 5, a), bepaald is;

3° de schade die niet veroorzaakt wordt door het gebruik van het rijtuig maar die enkel te wijten is aan de vervoerde goederen of aan de handelingen die vereist zijn voor dit vervoer;

4° de schade die voortvloeit uit het deelnemen van het verzekerd rijtuig aan snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsritten of -wedstrijden waartoe van overheidswege verlof is verleend;

5° de schade die vergoed wordt overeenkomstig de wetgeving betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake de kernenergie. [OMISSIS]

HOOFDSTUK II – Beschrijving en wijziging van het risico. – Mededelingen van de verzekeringnemer.

ART. 9. [meldingsplicht van de verzekeringnemer bij het sluiten van de overeenkomst] [OMISSIS]

ART. 10. [meldingsplicht van de verzekeringnemer in de loop van de overeenkomst] [OMISSIS]

HOOFDSTUK III. – Betaling van de premies. – Verzekeringsbewijs. [OMISSIS]

HOOFDSTUK IV – Mededelingen en kennisgevingen. [OMISSIS]

HOOFDSTUK V. – Wijzigingen van de verzekeringsvoorwaarden en van het tarief. [OMISSIS]

HOOFDSTUK VI. – Schadegevallen en rechtsvorderingen.

ART. 16. [schadeaangifte] [OMISSIS]

ART. 17. [doorsturen van documenten naar de verzekeraar] [OMISSIS]

ART. 18. [dekking, indeplaatsstelling, erkenning aansprakelijkheid] [OMISSIS]

ART. 19. [erkenning/dading/betaling zonder schriftelijke toestemming bindt de verzekeraar niet] [OMISSIS]

ART. 20. *[verzekeraar betaalt ten belope van de dekking en betaalt in bepaalde gevallen rente, proces- en expertisekosten boven dekking]*
[OMISSIS]

ART. 21. *[strafrechtelijke vervolging verzekerde]* [OMISSIS]

ART. 22. *[strafrechtelijke veroordeling verzekerde]* [OMISSIS]

ART. 23. *[boetes, minnelijke schikkingen, gerechtskosten in strafzaken zijn niet gedekt]* [OMISSIS]

HOOFDSTUK VII. – *Verhaal van de maatschappij.* [OMISSIS]

HOOFDSTUK VIII. – *Duur, vernieuwing, schorsing, einde van de overeenkomst.*

[OMISSIS]

2.2.6.

Baloise voert in deze zaak aan dat zij in de verzekeringsovereenkomst die zij met HC afsloot voor zijn mobilhome de tekst van de modelpolis letterlijk heeft overgenomen. De polis dekt volgens artikel 1 de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekerden overeenkomstig de Wet van 21 november 1989. De polis duidt de omvang van de dekking niet aan en vermeldt niet dat de dekking die wordt geboden niet verder reikt dan de minimale dekking die vereist is om met een motorrijtuig in het verkeer te worden toegelaten.

2.2.7.

Baloise stelt dat de verwijzing naar de WAM-Wet in de polis voldoende duidelijk is en dat eenieder – ook een consument – de wet moet kennen. Zij stelt dat de bepalingen van de modelpolis door de Koning werden opgesteld en men er dus van uit kan gaan dat de inhoud van de polis ipso facto duidelijk en begrijpelijk is (legaliteitsbeginsel).

2.2.8.

HC van zijn zijde stelt dat de polis die hij bij Baloise afsloot voor de verzekering van zijn mobilhome zo is opgesteld dat hij ervan kon uitgaan dat zijn burgerlijke aansprakelijkheid m.b.t. de mobilhome gedekt was. De polis bepaalt nergens dat enkel risico's die in oorzakelijk verband staan met het verkeer gedekt worden.

2.2.9.

KBC heeft de schade die de brand aanrichtte aan kampeerwagens en gebouwen vergoed. Zij oefent voor de door haar betaalde bedragen regres uit op Baloise en HC.

Het standpunt van KBC is dat de polis van Baloise m.b.t. de omvang van de dekking die wordt geboden niet duidelijk is.

2.2.10.

De eerste rechter heeft de eis van HC tegen Baloise afgewezen. De eerste rechter steunde hiervoor op artikel 3 van de Richtlijn 2009/103/EG. De eerste rechter is er in zijn oordeel minstens impliciet van uitgegaan dat de omvang van de minimumdekking van het WAM-risico zoals die ook mee bepaald wordt door de rechtspraak van het Hof van Justitie m.b.t. de invulling van het begrip „deelname aan het verkeer” (Hof van justitie 28 november 2017) een voor eenieder, ook voor de consument, gekend gegeven is. Door te verwijzen naar rechtspraak die dateert van na het afsluiten van de polis vult de eerste rechter retroactief de omvang van de verzekeringsdekking in.

De prejudiciële vraag heeft betrekking op de uitlegging van artikel 5 van richtlijn 93/[13]/EG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen. Deze richtlijn werd in Belgisch recht omgezet in artikel VI.37 WER (tevorens artikel 40 Wet betreffende Marktpraktijken en consumentenbescherming).

Art. 5, eerste volzin van de richtlijn bepaalt: „*in het geval van overeenkomsten waarvan alle of bepaalde aan de consument voorgestelde bedingen schriftelijk zijn opgesteld, moeten deze bedingen steeds duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.*”

3. BESLISSING

[OMISSIS] Het hof:

[OMISSIS] Houdt iedere nadere uitspraak aan tot het Hof van justitie in Luxemburg uitspraak zal hebben gedaan over de volgende vragen:

1. Vergt de vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid die de consument in staat moet stellen de economische en juridische gevolgen van de contractsluiting te voorzien dat de onderneming de consument er op wijst dat de dekking die wordt geboden niet verder reikt dan de minimumdekking die noodzakelijk is om deel te kunnen nemen aan het verkeer, waardoor belangrijke risico's die verband houden met een kampeerwagen en die zich op de camping kunnen realiseren niet gedekt zullen zijn en de consument, indien hij hiervan op de hoogte was geweest, mogelijk anders zou hebben gecontracteerd door het afsluiten van een bijkomende polis of door het contracteren met een verzekeraar die een ruimere dekking bood.
2. Moet uit het feit dat een verzekeringsovereenkomst correspondeert met een model dat vastgesteld wordt door de overheid, worden afgeleid dat ipso facto is voldaan aan de voorwaarden van duidelijkheid en begrijpelijkheid In de zin van de richtlijn zodat de consument in staat moet worden geacht de

- economische en juridische gevolgen van de contractuele bedingen m.b.t. het voorwerp en de omvang van de dekking te kunnen inschatten?
3. Komt hierbij belang toe aan het feit dat de modelpolis van dwingend recht is en dat een verzekeraar een ruimere dekking kan aanbieden?
 4. Komt er belang toe aan de vraag of de consument, gelet op het te verzekeren voorwerp, specifieke noden heeft (brandverzekering, aansprakelijkheidsverzekering,...) en dat de verzekeraar hiervan op de hoogte was voorafgaand aan het afsluiten van de polis?
 5. Komt relevantie toe aan de omstandigheid dat de Wet noch de modelovereenkomst de aard van het risico/omvang van de dekking duidelijk bepalen, met name dat enkel risico's die verband houden met de deelname aan het verkeer gedekt worden, zodat zelfs met een zorgvuldige taalkundige lezing van de Wet en de modelpolis niet kan worden uitgemaakt in welke omstandigheden het in brand vliegen van de mobilhome op de camping gedekt is onder de polis?
 6. Komt belang toe aan het feit dat de verzekeringsovereenkomst van rechtswege wordt aangepast in functie van wetswijzigingen, waardoor de omvang van de wettelijke minimumdekking die de consument aanvankelijk meende te genieten later kan worden beperkt, waardoor bepaalde risico's waarvoor de consument bij de contractsluiting meende dekking te genieten, mogelijk niet gedekt zullen zijn.

[OMISSIS]